

slike kroz jedan jezik biblijskog govora gde se čuvstvena i misaona poenta spajaju u zenutru, sublimiranu esenciju.

I sve je van tvrde šeme. Sve je toliko prepoznatljivo, ispunjeno spontanom prirodom pesnikim: čisti ritam emocije, intonacije, muzike. I ova, kako i ostale pesničke knjige Desanke Maksimović kao da ostaje na neki način usamljena, postrani od modernih istraživanja, eksperimentata i stilova savremene srpske poezije, ali to je knjiga koja nikako ne može da se zaobiđe, — ponajviše radi veličine originalnosti i jedre pesničke zrelosti što sadrži u sebi.

—
Eftim Kletnikov
Preveo s makedonskog Vladimir Popov
Ova je knjiga za mene i njeništvo. Željam
da se živi životom i živim životom.
—

PAUN PETRONIJEVIĆ: »DOBRO LETO«

Kulturno-prosvetna zajednica opštine Titovo Užice, 1974.

Paun Petronijević je ime koje se pominje u književnom svetu, iako ovaj pesnik za svoga kratkog života nije, u kvantitativnom smislu, stvorio mnogo. Neposredno pred Paunovu smrt, 1962. godine (a rođen je 1936), objavljena je njegova jedina pesnička knjiga, *Pastir traži dno neba*. Posebno uspele pesme (*Bela pesma, Oglas za dušu, Verovanje*) prepevane su na francuski i španski. Dvanaest godina nakon Paunove smrti, poštovaoci ove poezije (među kojima su, da pomenemo samo neka značajna imena naše književnosti, Radomir Andrić, Dragiša Vitošević, Dobrica Erić, Vladeta R. Košutić, Ljubivoje Ršumović) omogućili su nam da se susretimo sa njegovim pesmama u knjizi *Dobro leto*.

Susret sa zbirkom *Dobro leto* susret je sa pesništvom nesumnjivih vrednosti. Smrt je, možemo reći, jedini krivac što ovaj rano preminuli pesnik nije uspeo da se vine u pesničke vrhove. Ali i sa ovim što je uspeo da stvari, a što je dobro predstavljeno u *Dobrom letu*, Paun Petronijević izborio je svoje mesto pod srpskim pesničkim nebom.

On je svoje motive tražio isključivo u prirodi. Njima je on iskazivao sebe, svoju čežnju za životom i borbu sa okrutnom smrću.

Polazeći od jednostavnih misli, pesnička traganja Pauna Petronijevića smerno idu sve dalje. Sve do teme o suštini ljudskog postojanja, uvek lirsкоj i lično obojenoj, do borbe sa neumitnošću iskazane nikad apstraktnim jezikom, i do mogućnosti uspostavljanja ravnoteže i pomirenja sa svetom i tom nemimovnošću. U ključnoj pesmi ove zbirke, *Pastir traži dno neba*, Petronijević simbolično govorio o čovekovoj želji da sazna krajnju istinu i o nemogućnosti da to učini.

U ciklusu tematski raznovrsnih pesama, uočavamo jedinstvenu ideju, tako da sa svakom narednom pesmom dobijamo čvrstu i celovitu sliku Petronijevićeve pesničke misli. Najčešći pojmovi u njegovom pesništvu vezani su za prirodu, razumljivo: lišće, ptice, voda, a sve to postoji u beskraju u kojem on traži, izvanredno osećajući mnogobrojne nivoje borbe života i smrći, rađanja i nestajanja, onu večitu istinu o čoveku i svetu koju je i sam iskušavao na sebi. Talkav »jednostavan« izraz, bogat značenjima, odlikuje je Petronijevićevog pesništva kojim malo koji pesnik može da se pohvali.

U *Dobrom letu* Petronijević je prisutan na još jedan način. Kao inspiracija pesniku. Zbirka sadrži i *Odzive Paunu*, pesme Petronijevićevih prijatelja pesnika: Dobrice Erića, Vesne Parun, Radomira Andrića, Srbeljuba Mitića i drugih. Knjiga ima i bibliografiju ovog mladog pesnika.

Gordana Gajić

LIKOVNI NOTES

BRANISLAV DOBANOVAČKI, IZLOŽBA PLAKATA

(Salon UPIDIV-a, septembar, 1974., Novi Sad)

Malobrojna porodica dizajnera plakata dobila je još jednog novog člana — Branislava Dobanovačkog. Svoj talent i već potvrđenu kreativnost ikad i ubedljivo ostvarivanje likovnih zamisli Dobanovački sigurno demonstrira samostalnom izložbom plakata i projekata za offset. Od šesnaest izloženih eksponata osam su već izvedeni i nagrađeni na jugoslovenskim konkursima, dok drugu grupu čine uglavnom projekti za plakat. Iako blijske u osnovnoj konceptiji shvatljana plakata kao mogućnosti vođenja specifičnog razgovora, ove dve grupe ipak čime dve relativno različite celine.

Osnovna karakteristika njegovih plakata ogleda se u ostvarivanju fizikalnog skладa koji je posledica realizovanog vizuelnog objekta kao sredstva jasnog informisanja i, s druge strane, adekvatne likovne angažovanosti. Momenat informativnosti, zapravo podsticaj i ostvarivanje dijaloga čiji je smisao otkrivanje važnosti nekog događaja ili akcije (uglavnom se radi o političkom plakatu), uvek ostaje primaran zadovoljavajući osnovnu funkciju stvaralačkog čina. Međutim, onaj drugi momenat — likovni proces — koga samo za ovu priliku tumačimo kao poseban fenomen jer je u suštini meodvojiv od elemenata obaveštavanja, čime u stvari onu udarnu stranu likovne angažovanosti ovog umetnika.

Strategija i likovni jezik izloženih plakata jesu, u ovakvoj gruboj podeli, dvojaki. U prvom slučaju potencira se nešto st-

SAOPŠTENJE REDAKCIJE

Zbog zauzetosti na radnom mestu Mirjana Stefanović više neće moći da radi kao lektor u časopisu »Polja«. Redakcija joj najsrdaćnije zahvaljuje na dosadašnjem radu nadajući se da će ona i dalje ostati saradnik »Polja«.